

Datum
2021-04-19
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-165

Yttrande

Till
Socialdepartementet

Remiss från Socialdepartementet - Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4) S2021/00850

Sammanfattning

Kommunstyrelsen är positiv till betänkandets övergripande målsättning för att tillförsäkra personer i behov av både kommunens och regionens tjänster god vård. De föreslagna ändringarna är väl avvägda för att uppnå syftet om god vård samtidigt som den enskildes integritetskänsliga uppgifter respekteras. Kommunstyrelsen ser positivt på att betänkandet tar avstamp i tidigare statliga utredningar som visar på behovet för kommuner och regioner att kunna överföra information för att kvalitetssäkra insatser och samtidigt ge omsorgstagarna bästa möjliga förutsättning för en fortsatt gynnsam utveckling. Det finns en god ambition i förslagen som syftar till att skapa långsiktighet när det gäller förutsättningar för en mer kunskapsbaserad vård, att öka samspelet mellan aktörer samt att säkra en bättre samordning. Ska betänkandets förslag bli genomförda och bidra till en jämlik vård- och omsorg anser kommunstyrelsen att lagen behöver implementeras brett av vårdgivare och omsorgsgivare i landet, vilket innebär kostnader. Befintliga system kan även behöva anpassas till nya system som kommer av en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, vilket kräver personella och ekonomiska resurser. Likaså anser kommunstyrelsen att frågorna om säkring av personuppgifter, sekretess, samtycken och behörigheter behöver förtydligas.

Yttrande

Kommunstyrelsen instämmer med utredningens bedömning att det är betydelsefullt att vård- och omsorgsutförare kan dela information med varandra för att vården och omsorgen om äldre ska kunna vara individanpassad och sammanhållen. För att kunna ge brukare och patienter rätt insatser efter deras behov anser kommunstyrelsen att det är viktigt att ha kunskap om individens omsorgs- och sjukvårdshistoria. Men det finns risker med att per automatik dela information mellan vård- och omsorgsgivare utan föregående dialog och stöd för tolkning. Socialtjänsten har en skyldighet att dokumentera uppgifter som de får muntligt eller som de gör genom egna iakttagelser. Det betyder att en omsorgstagares dokumentation kan innehålla iakttagelser som socialtjänsten misstänker härrör till exempelvis våld i hemmet eller missbruk. Därför instämmer kommunstyrelsen med betänkandets förslag om att inte

inbegripa insatser och dokumentation gällande exempelvis våld i nära relation eller missbruk, då den typen av dokumentation behöver förklaras för läsaren. Det riskerar annars att leda till att informationen ger en felaktig bakgrund som skapar felaktiga beslut om enskildas insatser. I den praktiska hanteringen behöver det finnas tydliga avgränsningar avseende vilka uppgifter som delas, exempelvis när det gäller personer med skyddad identitet, vilka behörigheter som ska gälla och vem som ansvarar för hanteringen. Det måste finnas en tydlig ansvarsfördelning, för de fall det inträffar incidenter där integritetskänslig information röjs till utom-stående. Kommunstyrelsen önskar ett förtydligande kring samtycket, då det i nuläget finns ett antal alternativ där den enskilde antingen aktivt ska lämna ett samtycke eller där det ska handla om huruvida den enskilde motsätter sig.

Inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården finns olika lagstiftningar, verksamhetssystem och kulturer. Det är därför inte helt enkelt för en person inom hälso- och sjukvården att förstå och fatta korrekta beslut om patienters behov utifrån socialtjänstens dokumentation och vice versa. Det finns därför behov av en gemensam terminologi och förståelse för att kunna tolka dokumentation mellan parterna. Det är ett långsiktigt arbete som kräver aktivt stöd från nationella aktörer.

Enligt utredningen behöver det ske förändringar i sättet att bedriva vård och omsorg för att regioner och kommuner ska kunna klara sitt uppdrag och leverera en god och säker vård i framtiden. En del i detta menar utredningen är att juridiken är uppdaterad för att regioner och kommuner ska kunna dela nödvändig information med varandra. Ska detta bli verklighet samt bidra till en jämlik vård och omsorg anser kommunstyrelsen att lagen behöver implementeras brett av vårdgivare och omsorgsgivare i landet, vilket innebär kostnader för berörda vård- och omsorgsgivare. Befintliga system kan även behöva anpassas till nya system som kommer av en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, vilket kräver personella och ekonomiska resurser.

Kommunstyrelsen är positiv till att utredningen ger förslag på en förbättrad kvalitetsuppföljning som syftar till verksamhetsutveckling. Det finns ett stort värde i att kunna se helheten för målgrupperna för att förstå behovet och kunna utveckla verksamheten i linje med detta.

För att detta ska vara möjligt är det viktigt att uppgifterna går att samköra på individnivå. Den metod för kryptering av data som utredningen föreslår när data delas mellan olika aktörer tycks gå i linje med detta. Likt det tidigare förslaget, om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, förutsätter detta förslag en gemensam terminologi och förståelse för att kunna ta del av olika aktörers dokumentation på ett korrekt sätt. Det finns även ett värde i en gemensam struktur på dokumentation hos samtliga aktörer för att kunna samordna informationen och på så sätt identifiera mönster och öka förståelsen för nämndens målgrupp. Detta hänger samman med förslagen i SOU 2020:472 om ett nationellt socialtjänstdataregister, som kräver en gemensam struktur och terminologi i verksamheter inom socialtjänsten. I detta förslag behöver även hälso- och sjukvården inkluderas.

Slutligen är kommunstyrelsens bedömning att förslagen om att enskilda ska samtycka till informationsföring mellan huvudmän gällande sammanhållen vård- och

omsorgsdokumentation samt kvalitetsuppföljning är viktiga men kan även ge upphov till praktiska svårigheter vid genomförandet. Med dem menar kommunstyrelsen att utredningen föreslår att den enskilde ska kunna motsätta sig medverkan med sina uppgifter i kvalitetsuppföljning. Praktiskt skulle information till den enskilde samt efterhörande kring samtycke då behövas vid varje tillfälle som kvalitetsuppföljning görs. Detta kan försvåra det systematiska kvalitetsarbetet, både avseende arbete och tidsåtgång för hantering av samtycken och på grund av att man med anledning av nekade samtycken kan riskera få otillräcklig datamängd för en meningsfull uppföljning.

Kommunstyrelsen vill också betona frågan kring kostnader för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. De flesta förändringar av detta slag kräver under en uppstartsfas extra resurser. Riktlinjer behöver tas fram, arbetssätt behöver utvecklas och förankras och personal måste utbildas. Detta behöver tas med i kostnadsberäkningarna inför ett eventuellt införande. Även efter ett införande kommer kostnader att löpande genereras för vårdgivare och omsorgsgivare, eftersom den systematiska säkringen av arbetssätt och system kräver resurser.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]